

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 800/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen urheilussa tapahtuvaan häirintään puuttumisesta ja ennaltaehkäisystä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Bella Forsgrénin /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 800/2020 vp:

Millä tavoin valtion myöntämässä liikunnan ja urheilun rahoituksessa pyritään jatkossa varmistamaan, etteivät urheilijat joutuisi kokemaan minkäänlaista häirintää ja että liikuntalain mukaiset tavoitteet tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta toteutuvat?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Liikuntalain (390/2015) 12 §:n mukaan valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon järjestön toiminnan laatu, laajuus ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä se, miten järjestö toteuttaa liikuntalain tavoitteita, liikunnan ja urheilun eettisiä periaatteita ja miten järjestö noudattaa Suomea sitovia kansainvälisiä säännöksiä ja edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Lain tavoitteena on muun muassa edistää lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä edellä mainittuja eettisiä periaatteita. Tavoitteiden toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (2 §).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuodesta 2017 lähtien edellyttänyt liikuntaa edistävilta järjestöiltä valtionavustushaussa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia, joissa määritellään järjestön tavoitteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi. Vuoden 2019 avustukseen suunnitelmien vaikutus oli kolme prosenttia avustusta korottavasti tai vähentävästi. Suunnitelmia on voitu käyttää työkaluna häirinnän ehkäisyyn ja puuttumiseen. Suomen Olympiakomitea on ohjeistanut järjestöjä ja seuroja kirjaamaan säätöihinsä epäasiallisen käytöksestä ja häirinnästä aiheutuvat seuraamukset.

Liikuntaa edistävien järjestöjen yleisavustuksia vuodelle 2021 harkittaessa opetus- ja kulttuuriministeriö jakaa 15 prosenttia määrärahasta vastuullisuuskriteerien pohjalta. Vastuullisuuskriteereillä arvioidaan avustusta hakevien järjestöjen toiminnan laatua ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta, liikuntalain tavoitteiden toteuttamista sekä liikunnan ja urheilun eettisiä periaatteita, sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Lisäksi arvioidaan, miten järjestö noudattaa Suomea sitovia kansainvälisiä säännöksiä. Kriteerit koostuvat hyvän hallinnon, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden, terveellisen ja turvallisen toimintaympäristön sekä antidopingtoiminnan toteuttami-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 800/2020 vp

sesta. Osana turvallista ja terveellistä toimintaympäristöä arvioidaan miten järjestön toimintaympäristö, -tavat ja -kulttuuri edistävät fyysistä ja henkistä terveyttä ja terveellisiä elämäntapoja ja turvaako järjestö, että kaikki sen toimintaan osallistuvat ovat turvassa kiusaamiselta ja häirinnältä.

Vastuullisuuskriteerit pisteytetään. Arvioinnin suorittaa opetus- ja kulttuuriministeriö yhdessä asiantuntijoiden kanssa. Arvioinnissa huomioidaan järjestön valtionavustushakemuksessa sekä sen liitteissä, kuten järjestön toimintakertomuksessa, säännöissä sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa annetut tiedot.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa Väestöliiton ja urheilujärjestöjen yhteistä Et ole yksin –palvelua, jonka tarjoaa apua seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän, epäasiallisen käytöksen tai kiusaamisen kohteeksi joutuneelle urheilijalle, hänen lähipiirilleen ja urheilutoimijoille. Palvelu tarjoaa myös koulutusta sekä jakaa tietoa ja materiaalia urheilun toimijoille epäasiallisen käytöksen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tukee aiheesta tehtävää tutkimusta, kuten Jyväskylän yliopiston PRACT-tutkimushanketta.

Helsingissä 10. marraskuuta 2020

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko